

ДО
Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ ПРИ 43-
ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО СТОЯНОВА,

Представителните на национално равнище организации на работодателите изложиха с писмо до Комисията по бюджет и финанси от 23.06.2016 г. своята позиция във връзка с проекта на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО) предвид свързаната с обществен интерес функция на задължителния одит, както и факта, че широк кръг от лица, институции, инвеститори и анализатори на условията на бизнес средата в България разчитат на качеството на този одит като гарант за достоверността на финансовите отчети, за да планират управленските и финансовите си бизнес стратегии. Със задоволство установяваме, че в направените допълнителни предложения между първо и второ четене се съдържат балансиран и сходни на нашето разбиране решения за промени на посочените от нас проблемни въпроси и текстове в проекта.

С настоящата позиция маркираме отново ключови акценти и въпроси, които считаме, че следва да се адресират адекватно в новото законодателство и съответстващо на бизнес средата в България. За Ваше улеснение по-долу отново ги излагаме, заедно с допълнителен коментар, направен спрямо нашия анализ на допълнителните предложения от народни представители между първо и второ четене на законопроекта.

1. Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори – статус и функции

Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО) като надзорен орган следва да се съсредоточи **изцяло и само върху предприятията от обществен интерес (ПОИ)**, тъй като това са ключовите и важните за държавата, бизнеса и обществото стопански единици и следва да са налице максимални гаранции за качеството на публичната им финансова отчетност и достоверността ѝ.

В подкрепа на горното разбиране и необходимост може да бъде приведен следния комплекс от аргументи – фокусиране на надзора върху задължителния одит на ПОИ:

- ✓ ще балансира ефикасно използването на ресурси и постигането на резултати;

- ✓ ще позволи максимално ефективно и по целесъобразност да се изразходват публичните средства за финансиране на надзорния орган изцяло в защита на обществения интерес;
- ✓ ще е мярка и инструмент за недопускане на слабости и негативни случаи в обществения сектор (пример банковия сектор през 2014 г.), които биха имали огромни отрицателни последици за държавата, бюджета, бизнеса и общество и не на последно място за репутацията на България пред външните партньори.

Наличието на ясна законова база, регламентираща отчетливо отговорностите на КПНРО спрямо вменените ѝ правомощия, ще осигури стабилна и балансирана законова рамка, гарантираща защитата на всички интереси.

2. Одитните комитети

Одитните комитети (ОК) в предприятията от обществен интерес имат решаваща роля за постигане на високо качество на задължителния финансов одит. Независимостта и компетентността на ОК се гарантира от разпоредбите, предвидени в част четвърта от законопроекта, като в същото време са включени директни правомощия на КПНРО спрямо тях. Считаме, че въведеното изискване за изготвяне и представяне на доклади до Комисията от страна на ОК е отклонение извън изискванията на Директивата и Регламента, за което липсва правно основание в европейската законодателна рамка.

3. Продължителност на ангажиментите по задължителен одит

Наблюдението на нашите членове показва, че придобиването от страна на одитора на разбиране за дейността /бизнеса/ на предприятието и неговата среда, за вътрешната му контролна система с цел идентифициране и оценка на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовите отчети, както и установяването на добра и ефективна комуникация между екипа на одитираното предприятие и одитора, е времеемък, и със сигурност трае по-дълъг период от време, особено при по-комплексните бизнеси. В този смисъл считаме, че предложеният от законодателя срок за първоначално назначаване от минимално една година не е достатъчен и не би решил наблюдаваните към момента проблеми в това отношение. Затова, с цел отстраняване на недостатъците на това минимално назначаване на одитора, предлагаме срокът за неговото първоначално назначаване да се определи на **тригодишен**.

От друга страна, относно ротацията на регистрираните одитори по ангажименти на задължителен одит на ПОИ, нашата позиция е, че следва да се възприеме 9-годишен срок, което е в интерес на предприемачеството и е възприето като практика в определени

европейски държави. Относно ротацията на отговорния одитор предлагаме да се запази досега действащата нормативна уредба за срок от 5 години.

В проекта на ЗНФО практически не е предвиден преходен режим за ротацията на одиторските дружества в качеството им на регистрирани одитори на ПОИ. Нашата позиция е, че в законът следва да се предвидят условията на преходните разпоредби на Регламента.

4. Институт на дипломираните експерт-счетоводители – статут и функции

Институтът на дипломираните експерт-счетоводители е професионална организация в България, чиято функция е да предоставя високооценени професионални услуги в полза на инвеститорите, обществото и клиентите.

Считаме, че в защита на обществения интерес ИДЕС следва да може да контролира, разследва и изключва членовете си, независимо от извършената от тях професионална дейност (задължителен одит или друг тип ангажимент). В този смисъл упражненият законодателен похват, да се ограничат правомощията на ИДЕС в тази сфера на дейност, крие рискове и създава потенциална несигурност за неговото пълноценно функциониране като професионална организация по смисъла на ролята му, която е записана в самия закон и спрямо очакванията на обществото.

Предвид изразеното по-горе, считаме, че следва да се вземат под внимание исторически установените традиции, професионалните познания, опит и ресурсен потенциал на института и да се делегират в максимална степен контролни и дисциплинарни правомощия на ИДЕС по отношение на извършени от регистрирани одитори ангажименти по задължителен одит на **предприятия, които не са от обществен интерес.**

Отделно обръщаме внимание на следното – за да се спази законодателната логика и последователност, следва делегираните пряко през ЗНФО функции на ИДЕС да се отнемат посредством промяна в закона, по предложение на КПНРО. Предлагаме да се направи съответната промяна в проекта, за да се отстрани това несъответствие.

Във връзка с промените в Кодекса за застраховането, в сила от 29.12.2015 г. намираме за разумно да се делегира през закона правото на професионалната организация да определи минимална професионална застраховка за покриване на рисковете от професионалната дейност на одиторите или самият ЗНФО да реши въпроса с минималните прагове за професионални застраховки на регистрираните одитори и дипломираните експерт-счетоводители. Законодателно решение в предложената посока ще позволи да се определи пропорционален и необременителен минимален праг за малките одиторски практики по аналогия на други съсловни професионални гилдии.

Всяка правова система предвижда санкционен механизъм за допуснати нарушения, основан на ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в зависимост от степента на извършеното нарушение. Позовавайки се на този принцип, считаме, че за да се избегне субективизъм и тълкувания при прилагане на санкциите в проекта на ЗНФО, следва базата и текстовете, свързани с нарушенията да се преразгледат основно и много внимателно с цел достигане до по-коректни нива и по-конкретни формулировки на съставите на нарушенията за налагане на санкции на регистрирани одитори.

По отношение на съвместните одити, предвидени за изпълнение на определени категории предприятия – доколкото те са много спорна и непопулярна мярка в Европа и света, препоръчваме да се направи много внимателен дебат и обсъждане при изслушване мнението на финансовите регулатори и браншовите бизнес организации, засегнати от промяната, за да се прецени дали е удачна и подходяща мярка за България, като се оценят позитивите и негативите от прилагането ѝ.

В редица от внесените между първо и второ четене на законопроекта предложения на народни представители, се съдържат добри и балансирани решения по посочените проблемни въпроси и ние ги подкрепяме.

В допълнение, бихме искали да посочим, че част от допълнително внесените предложения за промени в законопроекта съдържат неприемливи за бизнеса тези, свързани с изменение на *чл. 77, ал. 1, т. 9*, предвиждащи предоставяне на широки и преки правомощия на надзорната Комисия, простиращи се и върху всички одитирани предприятия, одитни комитети и други свързани с тях лица за предоставяне на всякаква информация под формата на заверени копия, поискана по преценка на Комисията и в определени от нея срокове. Това предполага достъп до конфиденциална за предприятията информация, заобикаляне на други специални закони за данъчно-осигурителна, банкова и търговска тайна, тъй като обхватът на разкриваната информация е оставен изцяло и само на преценката на Комисията. При такъв достъп трябва да има ясно регламентирани законови изисквания и установен механизъм с подробни процедури за случаите и реда, при които следва да се изисква определена информация, като задължително това предполага ангажиране участието на трета, независима институция (съдия или др.) и санкции за съответните лица от Комисията при нарушения на конфиденциалността и използването ѝ.

Подобно несъгласие имаме и по отношение на новата *т. 12 към чл. 31, ал. 1*. Предвид изложеното НПРО категорично не подкрепят предложенията в този им вид.

Допълнително, установяваме, че има предложение за промяна в *чл. 32, ал. 1*, с която на практика се въвежда неограничена имуществена отговорност за регистрираните одитори при тяхно виновно действие или бездействие, независимо дали е умишлено или не. Ние

напълно подкрепяме такава позиция в случаите на умисъл, но считаме, че това е прекомерна санкция в ситуации на липса на умисъл. Това, заедно с твърде високите спрямо стандарта за страна и другите сходни професии, санкции, по наше мнение, би довело по-скоро до негативни последици за развитието на одиторската професия и бизнес сектора, отколкото за тяхното подпомагане и усъвършенстване.

В заключение бихме искали да отбележим, че нашите организации имат интерес да бъде транспонирано европейското законодателство по един разумен и адекватен за страната ни начин, в помощ на бизнеса и обществото като цяло, при ефективно и балансирано използване на ресурсите на Комисията, ИДЕС, стопанските предприятия и другите заинтересовани институции и организации. Поради тази причина настояваме в заключителния вариант за ЗНФО да се вземат предвид нашите бележки и предложения.

С УВАЖЕНИЕ,

Цветан Симеонов

От името и по поръчение на АИКБ, БСК, БТПП и
КРИБ